

आचार्यवेतनं गुल्दक्षिणा ॥ १३ ॥ १४ ॥ यियष्टुः यष्टुमिच्छुः ॥ १५ ॥ सुवतः क्षुतवतः ॥ १६ ॥ १७ ॥ दृष्टरूपप्रधानत्वात् दृष्टरूपं दीक्षापरिग्रहः प्रजानि यं तादीक्षां प्रविष्ट इति नियमनरूपो दंर्भो तर्हि तोऽभवदित्यर्थः ॥ १८ ॥
 कथं क्षत्रियसंस्थश्च दंडः संप्रत्यवस्थितः ॥ ब्रूहि मे सुमहाप्राज्ञ ददाम्याचार्यवेतनं ॥ १३ ॥ वसुहोम उवाच ॥ शृणु राजन्यथा दंडः संभूतो लोकसंग्रहः ॥ प्रजा
 विनयरक्षार्थं धर्मस्यात्मा सनातनः ॥ १४ ॥ ब्रह्मायियक्षुर्भगवान्सर्वलोकपितामहः ॥ ऋत्विजं नात्मनस्तुल्यं ददर्शेति हिनः श्रुतं ॥ १५ ॥ सगर्भं शिरसा देवो बहुव
 र्णयधारयत् ॥ पूर्णवर्षसहस्रे तु सगर्भः क्षुवतो पतत् ॥ १६ ॥ सक्षुपो नाम संभूतः प्रजापतिरिदं म ॥ ऋत्विगासीन्महाराज यज्ञे तस्य महात्मनः ॥ १७ ॥ तस्मिन् नृव
 ते स त्रेतु ब्रह्मणः पार्थिव वर्षभ ॥ दृष्टरूपप्रधानत्वाद् दंडः सौतर्हि तो भवत् ॥ १८ ॥ तस्मिन् न तर्हि तो चापि प्रजानां संकरो भवत् ॥ नैव कार्यं न वा कार्यं भोज्या भोज्यं न विद्य
 ते ॥ १९ ॥ पेयापेये कुतः सिद्धिर्हि सति च परस्परं ॥ गम्यागम्यं तदानासीत्स्वंपरस्वंच वै समं ॥ २० ॥ परस्परं विलुपंतिसारमेया यथा मिषं ॥ अबलान्बलिनो घ्नंति निर्म
 र्यादमवर्तत ॥ २१ ॥ ततः पितामहो विष्णुर्भगवंतं सनातनं ॥ संपूज्य वरदं देवं महादेवमथाब्रवीत् ॥ २२ ॥ अत्र त्वमनुकंपां वै कर्तुं मर्हसि केशव ॥ संकरो न भवेद
 न्नयथा तद्वै विधीयतां ॥ २३ ॥ ततः स भगवान्यात्वा चिरं शूलवरायुधः ॥ आत्मानमात्मना दंडं सस्तु जेदेव सत्तमः ॥ २४ ॥ तस्माच्च धर्मचरणान्भीतिर्देवी सर
 स्वती ॥ सस्तु जेदंडनीतिं सा त्रिषु लोकेषु विश्रुतां ॥ २५ ॥ भूयः स भगवान्यात्वा चिरं शूलवरायुधः ॥ तस्य तस्य निकायस्य च कारैक कमीश्वरं ॥ २६ ॥ देवानामी
 श्वरं च क्रेदेवं दशशते क्षणं ॥ यमं वैवस्वतं चापि पितॄणामकरोत्प्रभुं ॥ २७ ॥ धनानां राक्षसानां च कुबेरमपि चेश्वरं ॥ पर्वतानां पतिं मेरुसरितां च महोदधिं ॥ २८ ॥
 अपां राज्ये सुराणां च विदधे वरुणं प्रभुं ॥ मृत्युं प्राणेश्वरमथो ते जसां च द्रुताशनं ॥ २९ ॥ रुद्राणामपि चेशानं गंगोत्तरं विदधे प्रभुं ॥ महात्मानं महादेवं विशालाक्षं
 सनातनं ॥ ३० ॥ वसिष्ठमीशं विप्राणां वसूनां जातवेदसं ॥ तेजसां भास्करं च क्रेन क्षत्राणां निशाकरं ॥ ३१ ॥ वीरुधामं शुभं तं च भूतानां च प्रभुं वरं ॥ कुमारं द्वादशभु
 जं स्कंदं राजानमादिशत् ॥ ३२ ॥ कालं सर्वेशमकरोत्संहारं विनयात्मकं ॥ मृत्योश्च तनुं विभागस्य दुःखस्य च सुखस्य च ॥ ३३ ॥ ईश्वरः सर्वदेवस्तु राजराजो नराधिपः ॥
 सर्वेषामेवरुद्राणां शूलपाणिरिति श्रुतिः ॥ ३४ ॥ तमेनं ब्रह्मणः पुत्रमनुजातं क्षुपंददौ ॥ प्रजानामधिपं श्रेष्ठं सर्वधर्मभृतामपि ॥ ३५ ॥ महादेवस्ततस्तस्मिन् नृतेय
 ज्ञेयथा विधिः ॥ दंडं धर्मस्य गंगोत्तरं विष्णवे सल्लतंददौ ॥ ३६ ॥ विष्णुरंगिरसे प्रादादंगिरामुनिसत्तमः ॥ प्रादादिंद्रमरीचिभ्यां मरीचिभृगवे ददौ ॥ ३७ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१
 ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ विनयो विवद्विः चत्वारो विप्राणा यस्य तस्य शलं शत्रुर्धमः कर्म च रोगोऽप्यथाशनप्रयोजको रागो यमः कर्मचेति वा ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७